

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspediceja v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 92.

V Ljubljani, v ponedeljek 23. aprila 1894.

Letnik XXII

Agents provocateurs?

Trst, 18. aprila.

Kar je nekdanj v slavnem Carjigradu pričel glasoviti škof Fotij in so njega nasledniki h koncu privedli, namreč razkolili so katoliško cerkev ter ustanovili pravoslavje — to isto nastavlja sedaj v Trstu nekateri najnovejši pravoslavci, ki ne le razkoljujejo katoliško cerkev, temveč sejejo tudi seme nesloge med onimi brati, ki so doslej vedno bratski se razumeli in složno delovali na občo narodno korist.

O Srbih ima vsak, ki jih pozna, svojo, žal, da ne laskovo sodbo. Kaj da so Srbi v Srbiji, v Ogerski, v Hrvatski, Slavoniji in v Dalmaciji, kaj je njih peščica v Istri in v Trstu, ni potrebno pisati, kajti to dobro zna vsak količkaj olikani Slovenec. Družitev Srbov z Mažari na Ogerskem, z mažaroni na Hrvatskem in italijanaši v Dalmaciji, kakor tudi njih apatija v Trstu do tržaških Slovanov — vse to je eklatanten dokaz njih sebičnosti, ki presega že vse meje.

Mogoče pa, da nikjer tako, kakor v Trstu, razumela sta se dosedaj Slovenec in Hrvat, kolikor pri inteligenciji, toliko v delavskih krogih. Slovenec je Hrvat šel na roko — Hrvat je Slovencu pomagal, žrtvoval se je v narodni prid in korist.

V Istri mej Hrvat in Slovenec ni razločka; ako rečeš Hrvat Slovenec, Slovencu Hrvat — nisi ni jednega razžalil, temveč si mu prijetno ugodil.

Kako pa je pri Srbih, ki se porodijo le kot pravoslavni, recimo v Istri? Ali se jih more vsprejeti Slovincem ali Hrvatom? Bog obvaruj! Kdor je kot pravoslaven krščen in se prišteva onemu delu naroda, mej katerim se je rodil ter tudi njega ime nosi — je dandanes bela vrana, kajti že sami njih svečeniki jih učijo, da morajo biti poprej Srbi in še-le potem pravoslavni.

Obilo število srbskih časopisov, ki se delijo tudi zastoj, vpliva zelo na njihovo mladino. Po teh časopisih širijo tudi svoje ideje, s pačenjem resnice motijo čitatelje tako, da slednjič vse za dober groš držijo, kar so v takih časopisih čitali. Tako je tudi v Trstu z našimi pravoslavnicami, ki so popred kot katoliki, hranili se z duševno hrano iz „Dubrovnika“ in „Srpskega Glasa“ ter drugih knjig, koje so dobivali po naklonjenosti nekkih Srbov.

Znano mi je, da so popred ti pravoslavni — vsaj nekateri — ki so čitali hrvatske knjige, imeli čisto drugi pojem o hrvatski književnosti in Hrvatih sploh, danes pa vsled čitanja srbskih časopisov dvomijo o hrvatski književnosti in smatrajo Hrvate za ljudi, ki nočejo sprave s Srbi. To je sad pravoslavja. Kot bivši Slovenci, postali so po prestopu k pravoslavju Slovani — kakor se nekateri sami nazivajo — in kljub temu imenu, ki je v širšem smislu tudi hrvatsko, niso si dosledni proti Hrvatom, katere je neki njih najnovejši član krstil z nepraviljnim imenom in tako — mogoče nehoté — pričel sejati seme nesloge med nižjim krogom Slovincem in Hrvatov. Ako pa pomislimo, da so uprav nižji slovenski krogi v Trstu dosedaj bili iskreni prijatelji Hrvatov in z njimi vedno složno delovali — tedaj si moremo misliti, kakšen sad more to seme mej njimi roditi.

Spoštujč vsako vero in narodnost vsacega so-deležana — spoštoval sem tudi pravoslavno vero, če se pa mora vsak nje član braniti s takšno duševno hrano, ki že a priori obsoja vse, kar se noče srbsko nazivati, tedaj je umevno, da mora človek ovirati širitev takšne hrane, ki za seboj ne pušča drugega, kot seme nesloge.

Ker se dosedaj takšno seme ni moglo vsaditi v srca Slovincem in Hrvatov kolikor sploh na Slovenskem in ob hrvatsko-slovenskih mejah, toliko v Trstu in posebno v Istri, je znamenje, da sta se Hrvat in Slovenec iskreno ljubila in spoštovala. Nekateri pa, ki so bili ljubosumni vsled te uprav bratske ljubezni — vrgli so med Slovence pravoslavje, ki pa je prava „filoksera“ v vinogradu Gospodovem — ako se pomisli na to, da vsak pravoslavni mora biti poprej Srb in potem še-le pravoslaven.

Da končam. Vse počenjanje nekega najnovejšega člana pravoslavja v Trstu nehoté mi daje pomisleka: ali ni vse to pravoslavje neka vrsta: **agents provocateurs**, ki imajo nalogo širiti seme sovraštva mej Hrvat in Slovenec?

Treznomisličim Slovincem ni potrebno jasneje govoriti. Vsem pa, vzlasti delavskim krogom, priporočam: le oprezni bodite!

Toliko sem smatral za mojo dolžnost, opozoriti Slovence in Hrvate — da ne bo prepozno.*)

Dixi.

(* Ker nismo imeli časti, dobiti od gosp. dopisnika še nikoli nikakoršnega sestavka ter ga tudi ne poznamo in da dobremu namenu ustrezemo, priobčili smo ta dopis a na njegovo odgovornost.

Državni zbor.

Dunaj, 21. aprila.

Budgetna razprava.

(Jednajsti dan.)

Poslanska zbornica pričela je danes obravnavati proračun učnega ministerstva. Dotična razprava je vsako leto najobširnejša, kar je čisto umevno, ker nobena reč živejši ne sega v narodno in družinsko življenje, kakor šola. Tudi letos se je pri centralu oglasilo veliko govornikov iz raznih krogov, klubov, strank in narodov. Kot protigovorniki so se vpisali: Perič, Adamek, Nabergoj, Začek, Kurz, Sokol, Svožil, Kaizl, Kavnic, Breznovski, Romanczuk in Hauck. Zagovorniki so: Treuinfels, Demel, Hofmann-Wellenhof, Sokolowski, Hormuzaki, Barwinski, Salvadori, Pientak, Hütter in Herk. Od teh 22 govornikov prišlo jih je danes na vrsto le sedem in učni minister, dasi je seja trpela do 6. ure zvečer. Vsi tudi v prihodnji seji ne pridejo na vrsto, ki se prične v ponedeljek že ob 10. uri zjutraj in ki utegne tudi trajati do 6. ure zvečer, ker je g. predsednik baron Chlumecky rekel, da mu pri obilnem številu govornikov in obširnih govorih ne preostaja drugega, kakor imeti prav dolge seje.

Prvi govornik je bil dalmatinski gimnazijski veroučitelj poslanec Perič, ki je pričel svoj govor v hrvatskem jeziku in ga nadaljeval v nemškem. Pritoževal se je, da je v šolah premalo verskega duha, in da se pri zrelostnem izpitu izpušča krščanski nauk. Dalje zahteva za katoliške otroke katoliške učitelje in prestopi potem k razgovoru o župnijskih cerkvah in župnijskih uradih v Dalmaciji, ki so silno zanemarjeni. Gledé srednjih šol zahteva za slovansko

mladež slovanske učilnice, v katerih naj se podučuje tudi staroslovanski jezik, v katerem se po nekaterih krajih še sedaj daruje sv. maša. Tudi o tem se pritožuje, da je na mornarskih zavodih italijanščina učni jezik, in da se hrvatski jezik sploh še podučuje ne. Treba je sicer spoštovati kulturne jezike, ali pravi kulturni jezik kakega naroda more biti le materni jezik. Vlada v Dalmaciji trdovratno podpira tamošnjemu prebivalstvu čisto tuj jezik, zato morajo že skoraj prenehati te nenaravne razmere.

Za njim je govoril benediktinski opat Treuinfels. Kazal je, kako se med sedanjim svetom razširja pohlepnost po razveseljevanju in kratkem času. Nedelje se porablja že zgolj le za veselice, pri katerih se nič ne gleda za potrebni počitek. Pa tudi nezadovoljnost se čedalje bolj širi med ljudmi, med stariši in otroci, gospodarji in posli, in sicer ne samo v revnih, ampak tudi jako imovitih krogih. Ta nezadovoljnost pouzročuje obilne sa more, ki se širijo že med prostim ljudstvom po deželi, in nevošljivost revnih ljudij proti bogatinom. ki se pa skoraj že spreminja v sovraštvo. Nekateri segajo celo še dalje in bočejo siloma prekucniti ves družbinski in socijalni red. Najboljše zdravilo zoper te žalostne prikazni je sv. vera, zato pričakuje, da vlada ne bode zadrževala cerkve v izvrševanju njenega poklica, ampak jo še podpirala. Zlasti je treba skupnega sodelovanja v šoli in sicer ne samo po vnanjem, ampak notranje. Zato pričakuje od učne uprave, da bode pazljivo gledala na to, da bodo učitelji namen šole iskali v npravoverski izgoji otrok, katero že obstoječi šolski zakoni zahtevajo. Vlada in poslanci in sploh vsi krogi naj se združujejo v varstvo katoliške cerkve; ker če se ta stavba podere, se ne more nič postaviti na njeno mesto. Brez Boga in brez strahu božjega ni bilo nikdar stalne človeške sreče in je tudi za narode in države ne bo.

Tretji govornik je bil češki poslanec Adamek, ki je omenjal češke visoke šole na Moravskem, katera je silno potrebna, in češkega gimnazija v Opavi. Minister Gautsich ga je bil že obijubil, ne ve se pa, ali bode sedanjega ministra begala trditev, da bi naprava take češke šole vznemirjala vnanje države, to je Prusijo, in bode treba prositi privolitve za njo ne samo pri dr. Mengerju, ampak tudi v Berlinu? Dalje je omenjal češke ljudske šole, katero društvo Komensky vzdržuje na Dunaju, in ki je silno važnega kulturnega in socijalnega pomena, kateri se pa vlada zmirom protivi. Ali boljša bodočnost naroda češkega ni odvisna od milosti in nemilosti dunajske vlade, ampak zagotovljena je po zgodovinskem poklicu, po moči in lastni pomoči naroda češkega.

Proti Adameku je govoril šlezjski poslanec Demel, ki mu je očital, da ni prav risal šolskih razmer v Šleziji. Matica šolska v Opavi vzdržuje češki gimnazij, kjer je pa izmed 295 učencev samo 19 rojenih v Opavi, vsi drugi prihajajo z dežele. V Opavi je samo 10 1/2 odstotkov češkega prebivalstva, zato češkega gimnazija tam ni treba. Obširno je govoril tudi o realkah, katere je treba temeljito preosnovati, ker se zdaj v istini od njih zahteva osemurno delo na dan.

Potem je prišel na vrsto tržaški slovenski poslanec Nabergoj, ki je razpravljal šolske razmere

6. Maja M. M.

v Trstu in tržaški okolici. Deželni zbor tržaški je sicer v zadnjem zasedanju sklenil neki šolski zakon, katerega pa nobena avstrijska vlada ne more priporočati v najvišje potrjenje, ker ni le silno škodljiv za slovensko prebivalstvo, ampak tudi nasprotuje državnemu šolskemu zakonu. Po tem zakonu bi bili tržaški Slovenci v mestu in okolici za vse večne čase na milost in nemilost izročeni Italijanom, kar pa gotovo ni v skupno državni koristi. Konečno priporoča resolucijo, v kateri se zahteva od vlade, naj za slovensko prebivalstvo na Primorskem preskrbi potrebnih učilnic.

Za Nabergojem poprijel je besedo učni minister **Madejski** prvič, odkar je minister. Ni sicer razvijal celega programa, katerega se hoče držati pri svojem poslovanju, vendar pa je pojasnoval najvažnejše naloge svojega ministerstva. Najprej je omenjal razmere med državo in cerkvijo; nekdanj so si mislili cerkev in državo kot dve nasprotnici, ki ste vsak trenotek pripravljeni si v lase skočiti, zdaj nekateri vidijo vzor pravega razmerja med njima: popolno ločitev.

Učna uprava ne stoji na tem stališču; že obstoječe pravo zahteva samosvojnost in neodvisnost, vsakere izmed njiju v svojem krogu ali samosvojnost še ne pomenja ločitve in neodvisnost ni popolna malomarnost; če ste tudi različni v svojem zadnjem cilju in svojih sredstvih, imate vendar toliko skupnih koristij, da vzajemno delovanje jako olajšuje izvrševanje njihove naloge in dosego vrhovnega namena. V marsikaterem oziru ste toraj drugo na drugo navezani in kakor minister pričakuje, da bode cerkev vplivala na poravnavo nasprotja v državnem in socialnem življenju, ravne tako tudi on obeta v postavnih mejah in po razmerju sredstev pospeševati cerkvene koristi.

Minister se je pečal z govorom opata **Freinfelsa** tudi glede ljudskega šolstva, ali pokazal je, da da dotičnih besed ni umel. Kakor je razvidno iz gori omenjenih črtic, je **Freinfels** samo omenjal, da že obstoječi šolski zakoni zahtevajo pravno versko odgojo. Ali nekateri učitelji se na to ne ozirajo, ker šolske postave v svojih drugih določbah taka sredstva in tako postopanje zaukazujejo, ki se z glavnim smotrom, versko-nravno odgojo, ne strinjajo, ali pa mu celo nasprotujejo. Učna uprava pa v tem oziru pri izvrševanju zakona prav lahko marsikaj hudega odvrne, pomanjkljivega popravi in dobrega vpelje da slabi nasledki šolskega zakona ne stopajo tako občutljivo in pogubno na dan, kakor bi se to godilo, ako bi se izvrševali po vsej strogosti. Zato je prosil govornik g. ministra, da naj skrbno čuva nad tem, da bodo učitelji pred očmi imeli glavni smoter šolskega zakona. Ali zakona samega ni mogel in ni hotel hvaliti, ter je to tudi prav jasno izrekel. Ko je namreč g. minister v svojem govoru omenjal, da je radostno čul besede **Treinfelsove**, ki pričajo, da je pravno verska odgoja ljudstva mogoča tudi pri obstanku sedanjih šolskih zakonov, mu je gospod opat takoj segel v besedo z medgovorom: Tega nisem rekel! G. minister je toraj napačno umel besede **Freinfelsove**, ne da bi ga bile pri tem vodile slabe misli, ali slabi nameni, kakor je precej po govoru zagotavljal konservativnim poslancem, ki so se po pravici spodtikali nad tem odstavkom njegovega govora.

Prestopivši k srednjim šolam povdarjal je minister, da namerava zdatno preosnovati učni načrt naših realk v dvojnem oziru, da namreč razbremeni učence zlasti v realističnih predmetih in da povzdigne humanistično odgojo v realkah. Gimnazije ostanejo, kakoršne so, za visoke šole pa bode skrbel, da ohranijo svojo veljavo, zlasti za visoko šolo dunajsko, ki slovi po celem svetu. Tudi poboljšanja proforskih plač omenja in priznava potrebo z najtoplejším zanimanjem, ali ker je to v tesni zvezi s finančnimi razmerami, ne more zdaj še nič povedati, kdaj in kako se bode vravnala ta reč.

Znamenite so bile besede ministrove gledé narodnih zadev. Spominjal je na svoje izjave v budgetnem odseku, kjer je poudarjal, da se hoče vlada ozirati na sklepe avtonomnih korporacij in na medsebojno sporazumljenje državnih poslancev. Ker so pa te njegove besede nekateri napačno umeli in jih tako sukali, kakor da hoče vlada za narodno šolstvo le tamkaj kaj storiti, kjer bi bili s tem zadovoljni deželni zastopi, ali bi se med seboj porazumeli poslanci dotičnih dežel, kar bi bilo mogoče na Štajerskem, Koroškem, v Istri in Trstu, je minister danes izrecno poudarjal, da iz gori omenjenih njegovih besed nikakor ne sledi, da se bodo absolutno od-

klanjale narodne zahteve, katerim bi omenjena faktorja ne pritrčila; ker narodno življenje ljudstev je organično, ter se po uradni sili absolutno ne dá ustaviti!

Govoreč o narodnosti je minister spominjal na dogodke na Češkem, kjer so se med „Omladino“ pokazale žalostne prikazni, katere hoče pazljivo zasledovati, ali že zdaj opozarja, da na vzgojo mladine ne vpliva samo učna uprava in šola, ampak tudi cerkev, družina, družba in javno življenje. — **Ministri** in mnogi poslanci so **Madejskemu** čestitali k njegovemu govoru.

Bedasto je govoril graški nemško-nacionalni poslanec **Hofmann-Wellenhof**. Pohvalil je ministra zaradi njegovih besed gledé šolskih zakonov, ki ne ovirajo pravno-verske vzgoje mladine. Tako odkritosrčnih besed že dolgo ni bilo slišati z ministerskega sedeža, kar daje upanje, da bode šola zopet mir imela nekoliko časa. Potem se je zaganjal v slovenske paralele na celjskem gimnaziju, pri katerih ne gré za zgolj šolsko vprašanje, ampak za nov dobro preudarjen korak za poslovenjenje (!) južnega Štajerja, dasi Slovenci sami priznavajo (!), da njihov jezik še ni zrel za popolno gimnazijo. Razmere na celjskem gimnaziju so skaljene po slovenskem rovanju (!). Slovenski zakotni pisarji, slovenski časnikarji in drugi taki ljudje obdelujejo višje gimnazijalce v svojem smislu. In tako je prišlo, da je neki učenec ravnatelju ovadil obstanek neke nemško-nacionalne zveze na celjskem gimnaziju, ki je pa čisto izmišljena. Ravnatelj in profesorji se skrbno zdržujejo političnih agitacij, pa vendar jih slovenski časniki grdé na vsak mogočen način; očitajo jim nemško-nacionalni terorizem, ako katerega slovenskega dijaka vržejo, in neki osmošolec, ki je bil zaradi raznih prestopkov v disciplinarni preiskavi, se je ponašal, da ga ne morejo izključiti, ker mu je bilo to zagotovljeno od nekega državnega poslanca. Slovenski časniki izmišljujejo nerednosti na celjskem gimnaziju, da tem laglje poudarjajo potrebo slovenskega spodnjega gimnazija. Stariši pa o tem nič ne vedo, zato se bodo nemški nacionalci z vso odlečnostjo upirali, da bi le za palec zemlje zgubili na Spodnjem Štajerskem.

Ker prideta pri učnem šolstvu k besedi slovenska štajerska poslanca **Robič** in **Gregorec**, bosta zaradi teh neosnovanih trditvev poslancu **Hofmannu** gotovo posvetila, kakor se mu spodobi.

Zadnji govornik je bil včeraj moravski poslanec dr. **Žaček**, ki je učnemu ministru očital, da je sicer prvi učni minister rodom Slovan, da se je pa hitro navzel idej svojih nemških prednikov. Potem priporoča ustanovitev čeških srednjih šol in češke velike šole v Brnu in češka predavanja na tehnični šoli in ravno tako na obrtni šoli.

Pred sklepom seje interpelira še grof **Alfred Coromini** učnega ministra o izključenju učiteljev in učiteljic pri volitvi mestnega šolskega sveta v Gorici.

Gimnazija v Celju.

(Govor poslanca gosp. **Mihe Vošnjaka** v drž. zboru dne 6. aprila 1894.)

(Dalje.)

Včeraj je poslanec celjskega mesta mnogo govoril o zatiranju Nemcev na Dolenjem Štajerskem. Kaj je pa navel, da bi to dokazal?

S čim on hoče dokazati, da je naša stranka pritiskala Nemce v Celju ali jih še pritiska in oziroma kaj je prejšnja vlada ukrenila v tem oziru?

Jedno stvar sem že omenil, namreč, da so se neki poslovenili uradniki v tamošnjih državnih uradih. Nadalje je gospod poslanec omenjal, da se je poslovenila zemljiška knjiga. Ta stvar pa ni s slovenskim uradovanjem v nobeni tesni zvezi, če se že hoče govoriti o poslovenjenju zemljiške knjige. Slovensko prebivalstvo na Dolenjem Štajerskem je zahtevalo in še vedno zahteva, da se mu pisma pri notarjih napravljajo v jeziku, katerega razume, t. j. v slovenščini. Če je pa pismo spisano v slovenščini, je čisto naravno in potrebno, da se vknjiži, kar obsega dotično pismo, ne besede več pa tudi ne manj. Jaz torej ne razumem, kako se more govoriti o poslovenjenju zemljiške knjige. Nemškim strankam se vknjižijo njih stvari tako, kakor so se poprej, slovenskim strankam, katere zahtevajo slovenska pisma, se pa vknjiži v slovenščini, kakor želé.

O poslovenjenju zemljiške knjige torej ni nobenega govora. Slovenskim strankam se je le to dovolilo, kar se odreči ni moglo. Da je gospod za-

stopnik celjskega mesta tudi štajerski deželni poslanec, bi bil slišal obširne debate o tej stvari v deželnem zboru štajerskem, ki so privede tako daleč, da se je bilo sklenilo, da se naroči deželnemu odboru, naj se pritoži pri najvišjem sodišču. Ne vem, se je li to zgodilo ali ne, ali prepričan sem, da ni pričakovati vspeha, če se je to zgodilo.

In poslovenjenje okrajnega zastopa v Celju? — Da, gospoda moja, tukaj je pa nekaj posebnega. Ta korporacija je imela nemško večino, dokler ni razsodilo upravno sodišče, da celjski hišni posestniki ne smejo več voliti v skupini veleposestnikov. Tako je kacic 70 nemških volilcev izpalo iz volilnega seznama. S tem je bila odločena večina okrajnega zastopa.

Da bi se to moglo imenovati poslovenjenje okrajnega zastopa, ne verjamem. Nemški element je v tem zastopu v znatni manjšini in č. gospod tovariš baron **Hackelberg**, ki je tudi član te korporacije, bode gotovo priznal naši stranki, da kot večina objektivno postopamo.

Torej ni utemeljeno, to zadevo okrajnega zastopa označevati za zatiranje Nemcev. Spremena v sestavi tega okrajnega zastopa opira se pred vsem na faktično obstoječe razmere, na katere se bi morala ozirati vsaka vlada, ako hoče biti pravična, naj ji potem že stoji na čelu grof **Tasffe** ali svetlost knez **Windischgrätz**.

Sedaj mi je še spregovoriti o poslovenjenju notarske zbornice v Celju. Ta stvar je taka. Ta zbornica je imela poprej nemško večino, ali premenila se je, ko je slovensko prebivalstvo na Dolenjem Štajerskem jelo zahtevati, da naj se nastavijo notarji večji obeh deželnih jezikov, kar je tudi utemeljeno v zakonu.

Spremena se je izvršila čisto naravno. Vlada ni mogla ničesa storiti. Vzeti je morala tiste kandidate, ki so postavno dokazali znanje obeh deželnih jezikov. V tem oziru naj še omenim neko stvar. Poprej je bila navada — in mislim, da je to bila postavna navada — da se je pri nameščenju notarjev za slovenske kraje strogo gledalo na to, da se postavno dokaže znanje drugega deželnega jezika. Pri poslednjem notarskem imenovanju na Dolenjem Štajerskem se je pa vendar prezrlo to glavno načelo in obžalovati moram to in nujno moram prositi pravosodno upravo, da tako ne bi več postopala, kakor je pri poslednjem imenovanju notarja v Mariboru. Po mojem mnenju je tako postopanje — ne vem, kako bi se izrazil — (klic: nepostavno!) nepostavno nočem reči, tako postopanje je tako, da se ne more smatrati za redno.

Znanja slovenščine v tem slučaju kandidat ni dokazal, za dokaz slovenskega znanja smatrala so se nekatera dela dotičnika, katerega je nemška stranka vsekako hotela spraviti na to mesto.

Nadalje se je tudi južnoštajerska hranilnica navajala za zatiranje Nemcev. Zgodovina osnove te hranilnice je tudi nekaj posebnega. Kako smo pa prišli na misel, da je treba osnovati svojo hranilnico v Celju? Prisiljeni smo bili s sklepom nemške hranilnice, ki je hotela preprečiti slovenska zemljiška vknjiževanja.

Ker so se branile nemške hranilnice, vsprejemati slovenske zadolžnice za hipotečno pokritje, bili smo prisiljeni, osnovati svojo hranilnico v Celju, ki pa nima izključno slovenskega značaja. Pri nas dobi posojilo, kdor more dati potrebno pokritje, brez ozira na to, ali so pisma slovenska ali nemška. (Tako je!)

Vsled tega bili smo prisiljeni storiti korake za osnovo svoje hranilnice, neutralne hranilnice, in tako je pet sodnih okrajev okrog Celja osnovalo hranilnico, ko je dala vlada dotično dovoljenje.

Osrednja vlada s tem Slovincem ni storila nobene koncesije, ker je bila njena dolžnost, da se upre prizadevanjem nemških hranilnic, ki so hotele oškodovati kredit slovenskega prebivalstva.

Tudi osnova slovenske tiskarne v Celju se je navajala za zatiranje Nemcev. Osnova te tiskarne ima tako zgodovino.

Posojilnice so se v slovenskih delih dežele tako razvile, kakor težko pri katerem narodu.

Pospeševala je razvoj posojilnic „Zveza slovenskih posojilnic“, katere sedež je v Celju in katerej imam jaz čast biti predsednik. Šlo je v prvi vrsti za to, da slovenskim posojilnicam olajšamo manipulacijo, in si prizadevamo, da jim preskrbimo kolikor je moč enakomernih in cenih tiskovin, ker je slednjemu strokovnjaku znano, da je posojilničarstvo

smatrati za celoto in da je vsaka posojilnica v zvezi z drugimi.

To je vodilo „Zvezo“, da se je obrnila do vlade, da jej da dovoljenje za osnovo nove tiskarne. Ta koncesija se ni dala kacemu zasebniku, temveč „Zvezi slovenskih posojilnic“ in ima namen, v prvi vrsti podpirati posojilnice v njih teženju po cenejši upravi.

Da ta tiskarna vspeva, stara nemška tiskarna pa hira — to je povedal gospod poslanec dr. Foregger včeraj, poprej jaz tega nisem vedel — to pač ne more biti povod, da ne bi se „Zvezi“ bila smela dati koncesija pred vsem v omenjeni namen.

V Celju se nemški živelj zatira od začetka Taaffejeve vlade, tako je včeraj pripovedoval gospod dr. Foregger, ali vendar je včeraj nam objavil uradne podatke, po katerih se v Celju Nemci množé. Slovenci pojemajo. „Ja, erkläret mir, Graf Oerendur, diesen Zwiespalt der Natur!“

Če se nemška stranka pri teh razmerah krepča, tedaj bi pač njen zastopnik moral želeči, da bi take razmere še dolgo trajale. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. aprila.

Kossuthovstvo. Budimpeštanski mestni zbor je sklenil, da mesto podari 20 000 gl. za Kossuthov spomenik in odpošlje nekaj članov v deželno komisijo za postavljenje Kossuthovega spomenika. Za Kossuthov spomenik nabirajo po vsej Ogerski, in to celó v šolah. Posebno so vneti za nabiranje nekateri državni uradniki, v prvi vrsti seveda slovanski renegatje, da s tem izpričajo svoje mažarsko mišljenje. Mestni zastop v Czegludu je jednoglasno dovolil 1000 kron za Kossuthov spomenik in so naložili 40 odstotno občinsko priklado na davke, da se osnuje v tem mestu Kossuthova gimnazija. Ta nova doklada je jednaka kapitalu 230.000 kron. V Budimpešti se je osnovalo žensko društvo, ki bode delalo propagando za kossuthovstvo mej ženskami po vsej Ogerski. Le budimpeštanski natakarij nečejo nič slišati o Kossuthu. V njih društvu se je predlagalo, da naj kaj dovolijo za Kossuthov spomenik. Društvo je zavrnilo s 186 proti 16 glasom ta predlog. Mnogi so odločno naglašali, da ničesa ne dovolijo za spomenik izdajalcu domovine.

Rusija in Nemčija. Nemški listi smatrajo za nekako znamenje, da so se odnošaji mej Nemčijo in Rusijo izboljšali, to, da se je carjevič zaročil z nemško princesinjo Alico Hesensko. Mi sicer ne vidimo v tem kakega velikega političnega prevrata v ruski politiki, ali vsekako je to značilno za mišljenje, ki vlada pri ruskem dvoru. Pred nekaterimi leti se je z veliko odločnostjo zagotavljalo, da car hoče, da carjevič vzame kako slovansko ali vsaj pravoslavno princesinjo. Imenovali sta se neka črnogorska in pa neka grška princesinja. Sedaj se je pa pokazalo, da so to bile le želje nekaterih krogov. Sploh je ta zaroka nov dokaz, da v ruski carski rodbini daleč ne vlada ono navdušenje za Jugoslovane in balkanske kristijane, kakor mnogi mislijo. Rusiji je le na tem, da po možnosti razširi svoje meje in utrdi narodnogospodarske razmere, narodni in verski interesi pridejo le toliko v poštev, v kolikor to zahtevajo ožje ruske državne koristi.

Francoska zbornica bode te dni imela še burno sejo. Na vrsto pride zahteva državnega pravdnštva v St. Nazairu, da se začne sodnijsko postopanje proti socialističnemu poslancu Toussaintu. Poslednjega so žandarji prijeli v Trignacu ob tamošnjem štrajku, ker je zasmehoval žandarmerijo in jej pretil. Sodišče bi ga bilo lahko obsodilo tudi brez dovoljenja zbornice, ker so ga prijeli in flagranti. Ker je pa obrok za predpisano hitro postopanje potekel, mora dati zbornica dovoljenje. Radikalci bodo gotovo vlado napadali z vso brezozirnostjo zaradi njegovega postopanja ob strajkih, ali v Parizu so vendar prepričani, da vlada dobi večino.

Konec vstaje v Braziliji. Admiral Mello je objavil neko izjavo, v kateri dolži generala Saligada, da je popustil boj v odločilnem trenutku. Nadalje pravi Mello, da zaradi pomanjkanja sredstev ne bode nadaljeval boja. Koncem pa pristavlja, menda zaradi lepšega, da bodo njegova prizadevanja v bodočnosti še koristila Braziliji.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. aprila.

(Štiridesetletnico poroke Njihovih Veličanstev) presvitlega cesarja in cesarice so obhajali včeraj

naši veteranci v mestnožupnijski cerkvi sv. Jakoba. Sv. maše, katero je bral prečast. gospod kanonik And. Zamejic, se je udeležilo 100 mož s svojo zastavo.

(Kanonično vmeščen) je bil danes č. g. Jakob Mrak na župnijo v Naklem.

(Imenovanje.) Deželni odbor vojvodine kranjske je imenoval g. Fr. Zalarja računskim oficijalom I. vrste.

(Za rajnim Iv. Tomšičem) sta se udeležili danes ob 8. uri obe vadnici in obojni učiteljski v cerkvi Jezusovega srca črne sv. maše.

(Za duhovniško bolnišnico) v Ljubljani podaril je tukajšnji dvorni zvonar gosp. Albert Samassa 100 goldinarjev.

(Cepilni tečaj v kmetijski šoli na Grmu.) Z Dolenjskega dne 19. aprila: V sled sklepa deželnega odbora kranjskega bil je dne 16., 17. in 18. aprila t. l. na deželni vinarški, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu pri Novem Mestu cepilni tečaj o suhem ali lesnem cepljenju ameriških trt in njih vlaganju v trtnico. Ta cepilni tečaj obiskovalo je nad 70 vinogradnikov črnomaljskega in novomeškega političnega okraja. Med udeleženci bil je tudi za vse dobro vneti velečastni gospod Anton Aleš, dekan v Semiču, in trije gg. učitelji. G. vodja Dolenec poučeval je teoretično in praktično o lesnem cepljenju ameriških trt tako jasno in spretno, da bode vsacemu poslušalcu ta pouk v korist. Vsak, kdor se bo ravnal po temeljitem pouku, katerega smo letos na tem cepilnem tečaju slišali, bo gotovo dosegel svoj smoter in to, kar je za naše vinorejce posebne važnosti, brez zdatnih stroškov. Omeniti se še mora, da si je pri tej priložnosti vsak udeleženec imenovanega tečaja na Grmu ogledal lahko ta zavod do dobrega, in kdor je opazoval red, ki je na tej šoli, mora priznati, da je ta zavod v spretnih rokah.

(Iz Šmarjete), 22. aprila. Radi bolehnosti odpovedal se je č. g. Anton Krčon svoji župniji ter se sedaj odpravlja za začasni pokoj v Repnje. Danes poklonil se mu je občinski odbor in ga je zahvalil za vso njegovo požrtovalno, res neumorno delavno skrb, katero je imel za blagor svojih župljanov. V najboljšem spominu naj nas ljubljani gospod nadalje ohrani, dobrotljivi Bog pa dodeli gorečemu svojemu delavcu milost, da bi se mu v mnogozasluznem začasnem pokoju zdravje toliko utrdilo, da bi zopet zamogel delovati v njegovem vinogradu.

(Nesreča.) Dimnikar Franc Kovar, stanujoč na Krakovskem nasipu št. 4, je včeraj popoldne tako nesrečno padel iz svoje gugalnice na dvorišču, da je nočoj umrl.

(Spremembe pri štajerskih učiteljih.) Stalno so se namestili: gospod Janez Vrščaj, podučitelj v St. Juriju ob južni železnici; gospodične podučiteljice Ludmila Plaper v Mozirju, Marija della Corda v Skalah, Marija Strnad v St. Juriju ob južni železnici in Pavla Cidrih v Grižah. Prestavljeni sta podučiteljici gdēni: Pavla Pribrove iz Jurklostra na Vransko in Lujiza Dominkuš iz St. Ilija k Sv. Florijanu. Službe so menjali gg.: Franc Atzler, nadučitelj v Mareubergu in Fr. Harrih v Razvanju; nadučitelj v Kapli Avgust Hauptmann in šolski vodja Jožef Schulman pri Sv. Križu nad Mariborom. Gosp. Jož. Albrecht pride od Sv. Miklavža pri Ormožu za učitelja v Vuzenico.

(Ubogi ruski car.) Iz Moskve se poroča, da bode car v kratkem potoval na Krim. Nič manj nego 50.000 vojakov bode varovalo železnico, po kateri bode vozil carski vlak. Kaj pa, ko bi bila ta armada vendar-le še preštevila.

(C. kr. državne železnice.) Z Dunaja se poroča, da se sedaj vrše posvetovanja pri generalnem vodstvu, vsled katerih se bodo skoraj gotovo povišale tarife za blago in preosnoval prometne direkcije.

(Nemški viteški red.) Z Dunaja se nam poroča: Nj. ekscelencja apostolski protonotar in veliki kapitularni nemškega viteškega reda, Eduvard Gaston grof Pette negg, podal se je 21. t. m. v Rim, kjer ostane 4 do 5 tednov.

(Darovi.) Dr. V. Gregorič podaril je za pogorelece v Gorjah 2 gl. 50 kr. in za pogorelece v Stopiški fari 2 gl. 50 kr.

(Dve pomožni pazniški službi) sta popolniti na kaznilnici v Mariboru. Prednost imajo izsluzeni podčastniki.

(Goljušja na debelo.) Z Dunaja je izginil vitez Kogerer bivši ravnatelj Franca Josipa železnice, ko je izneveril 80.000 gl. Ta slepar je imel 36.000

gl. plače, dokler je bila železnična uprava v zasebnih rokah.

(Družba goljufov.) V Mariboru so zaprli štiri osebe zaradi goljufige, mej njimi dva jetniška paznika. Poneverjali so denarje, ki so jih sorodniki pošiljali kaznjencem. Jednega udeležnikov te družbe pa še iščejo.

(Požar.) Dne 15. t. m. se je na neznan način užgalo gospodarsko poslopje kajzarice Jere Erker v Medvecah na Dolenjem Stajerskem. Ker je bil hud vihar, so pogorele hiše in gospodarska poslopja še štirim drugim gospodarjem. Škode je 9200 gl.

(Prostore starega strelišča) bode kranjska hranilnica letos prenovila. Dvorana in postranski prostori se bodo preslikali, pohištvo pobarvalo itd.

(Koliko se je l. 1893. na Kranjskem zidalo.) Novih poslopij se je sezidalo 579, prezidalo 231, dozidalo 150, povišalo 34, adaptiralo 51. Od tega spada na glavno mesto Ljubljano 26 novih poslopij, 60 prezidov, 27 dozidov in 5 povišanj.

(Primeren napis.) Neki ključavničar ima na svoji delalnici nastopni napis: Ko bi vsaka hudobna usta morala imeti ključavnico, bil bi naš obrt najboljši na svetu.

(Rumena mrzlica) se v Braziliji, kakor se poroča iz Trsta, vedno bolj razširja. V Rio de Janeiro je po uradnih poročilih v mesecu januarju t. l. za to boleznijo umrlo 322, v februarju že 1344. Se hujše je divjala ta bolezen v marcu.

(Za rabeljevo službo) v Madridu se je oglasilo 257 prosilcev. Letne plače ima rabelj do 1100 gl. av. velj.

Društva.

(Odbor družbe sv. Cirila in Metoda) je imel 18. aprila svojo 75. sejo. Navzočni so bili gospodje: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. vitez Bleiweis, Anton Koblar, Matej Močnik, Ivan Murnik, Luka Svetec (podpredsednik), dr. Josip Vošnjak (blagajnik), Andrej Zamejic, Anton Zlogar (tajnik) in nadzornik Ivan Vrhovnik. Prvomestnik naznani, da bode družba proslavila cesarjevo petdesetletnico z izdanjem primerne knjižice za mladino, obsega jočo životopis Njegovega Veličanstva. Isti izreče v toplih besedah odborniku ces. svetniku Murniku obžalovanje in sožalje zaradi bridke izgube, katera je zadela s smrtjo njegove za vse blago vnete soproge ne le njega, ampak tudi družbo in ves slovenski narod. Iz tajnikovega poročila posnamemo, da so postale pokroviteljice družbi: Posojilnica mariborska ter vasi Draga in Št. Vid pri Zatičini. Blagajnik je izdal v zadnjih treh mesecih 1016 gl. več, kakor je imel dohodkov. Posebno veliko stanejo tržaške in goriške šole. Odobré se dalje: podpora šoli v Pernicah, poslatev knjig rožeški podružnici, nakup nekaterih knjig za Kočevje in šolsko knjižnico pri Sv. Antonu na Pohorju; pregleda se statut mariborskega zavetišča in skupna pogodba o zemljišču za velikovsko šolo ter rešijo se začasno zadeve o šolah na Greti, Belvederu, v Rocolju in Trstu in nekatere osebne zadeve.

(Kat. pol. in gosp. društvo za Slovence na Koroškem) ima svoj peti letni občni zbor v sredo dné 25. aprila t. l. (na sopraznik sv. Marka) v Celovcu v dvorani gostilne »pri Sandwirtu«. Začetek ob 3. uri popoldne. Spored: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo blagajnika o denarnem stanju. 3. Poročilo tajnika o delovanju društva v preteklem letu. 4. Zapisovanje novih udov in vplačevanje letnih doneskov. 5. Volitev novega odbora in dveh pregledovalcev računov. 6. Govor o sedanjem političnem položaju. 7. Govor o ljudskih šolah na Koroškem. 8. Govor o preosnovi volilnega reda. 9. Gospodarski govor. 10. Razne razprave, predlogi in nasveti. — K temu shodu so uljudno vabljeni vsi udje političnega društva in tisti slovenski rodoljubi, ki se želijo zborovanja udeležiti in smejo z dovoljenjem odbora od udov vpeljani biti. Po zborovanju vršila se bode za ude prosta domača zabava. Na jesen pa priredi isto društvo za ude in povabljene goste zopet večjo narodno slavnost v Celovcu, na katero vse prijatelje društva že danes opozarjamo.

(Šentjakobsko-Trnovska ženska podružnica sv. Cirila in Metoda) sklenila je v svoji zadnji seji slaviti praznik slovanskih blagovestnikov s sveto mašo, ki se bode služila dné 5. julija zjutraj na Gorenjem Rožniku. — V nedeljo potem, t. j. 8. julija pa se bode priredila v korist zakladu glavne družbe velika vrtna veselica, na kar se častito narodno občinstvo že danes opozarja.

(Akad. društvo Triglav) v Gradeu izbralo si je za poletni tečaj sledeči odbor: predsednik: gosp. cand. iur. Vinko Strgar, podpredsednik: gosp. cand. phil. Ludovik Verbnjak, tajnik: g. stud. phil. Milan Mencinger, blagajnik: gosp. stud. iur. Fran Žizek, knjižničar: g. cand. med. Ferdo Kunej, gospodar: gosp. stud. phil. Josip Wester, odbornik namestnik: g. cand. med. Zmagoslav Supan.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Brežice) in okolico bode imela redni letni občni zbor v Brežicah dne 29. aprila 1894 ob 6. uri zvečer v Citalnični dvorani hotela Klembas s sledečim sporedom: 1. Poročilo tajnikovo. 2. Poročilo blagajnikovo. 3. Volitev novega odbora. 4. Volitev odposlanca k veliki skupščini in 5. razni predlogi.

Načelnništvo.
(Slovansko pevsko društvo na Dunaju) priredi v sredo dne 25. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Ronacherjevi I. Schellinggasse 4, svoj veliki koncert pod vodstvom g. A. A. Buchte. Pri tem koncertu bodo sodelovali: gospici E. Pančera, Josipina Heller iz Prage; gg. L. Čelansky, prof. Rudolf Elichh, prof. T. Kretschmann. Vspored je velezanimiv. Društvo poje zbere raznih narodnostij. Za Slovence posebno zanimiva točka bodeta dva zbor in solospjev Ivana in dr. B. Ipavčeve „Teharski plemiči“. Tenor-solo bode pel g. J. Mlčoch. V vsopredu so zastopane tudi druge slovanske narodnosti, tako Srbi, Čehi, Hrvati, Malorusi, Velikorusi. Glasbeni proizvodi najslavnejših slovanskih umetnikov, kakor B. Smetane, A. Dvořaka, Iv. pl. Zajca, G. Eisenhuta, K. Bendla, T. Lešetickega, T. Kretschmana, J. Pauknera itd. se bodo proizvajali. Po koncertu sledita koncert vojaške godbe in ples. — Vstopnice se dobé v društveni pisarni I. Tiefer Graben 11, v „Slov. Besedi“ I. Wallnerstrasse 2 in zvečer pred koncertom.

Telegrami.

Mali Lošinj, 22. aprila. Nadvojvoda Karol Štefan je včeraj semkaj prišel iz Opaticje s soprogo Marijo Terezijo in rodbino. Danes so vsi bili pri sv. maši in potem odpotovali v Pulj.

Civita Vecchia, 22. aprila. Cesaričina vdova Štefanija se je na ladiji „Trieste“ semkaj pripeljala. Odtod potuje v Neapolj.

Budimpešta, 23. aprila. V Hodmezővasarhelyju je poskusila včeraj množica broječa kaci 300 ljudi, vdreti v mestno hišo, zahtevajoč nazaj spise, konfiskovane pri socialističnih vodjah. Ljudje so kamnjali žandarje, poslednji so pa streljali. Pet ljudi so ranili, mej njimi jednega smrtno. Huzarji so razgnali ljudi. Kaci 60 oseb so zaprli. Po ulicah hodijo vojaške straže.

Belgrad, 23. aprila. Pri včerajšnjem slovesnem obedu povodom slovesnosti osvobojenja Srbije odgovoril je kralj na govor ministerskega predsednika, proslavljajoči dela Miloša Obrenovića, z napitnico narodu, vojni in zvestim Belgračanom, posebno naglašujoč delovanje Miloša, Mihajla in Milana, katerega spoštuje kot očeta, prvega kralja osvobojene

Srbije in zvestega podložnika. Govor so nahušeno pozdravljali, zlasti odstavek, ki se tiče Milana.

Lizbona, 21. aprila. Poslednjih 24 ur jih je 85 zbolelo za koleri podobno boleznijo. 141 zbolelih je že ozdravelo. Umrl ni nobeden.

Atene, 21. aprila. Pri včerajšnjem potresu je precej ljudi bilo poškodovanih. V treh krajih okrog Locrisa je 129 mrtvih, veliko več pa ranjenih.

Pariz, 21. aprila. Vspeh subskripcije mestnega posojila je jako ugoden. Podpisalo se je 83krat toliko, kakor se potrebuje. Finančni zavodi so podpisali 70krat toliko, kakor se potrebuje, drugo pa zasebniki.

Madrid, 22. aprila. Po došlih poročilih se kolera v Lizaboni širi. Po poslednjem došlem poročilu španjskega konzula je v Lizaboni tudi že eden za kolero umrl.

Madrid, 22. aprila. Rimski romarji so po noči vračajoč se prišli v Valencijo. Izkrcajo se po dnevu.

Rio de Janeiro, 21. aprila. Trgovina se začenja oživljati. Predsednik je naznanil diplomatom, da je vstaja končana.

Buenos Ayres, 22. aprila. Po prestani karanteni so brazilijanski vstajniki se izkrcali v Montevideu. Njih stanje je žalostno, vendar se vsi branijo poslužiti se pomiloščenja, katero Peixota ponuja.

Že 20 let se premovana **želodčna tinktura lekarja Piccolija v Ljubljani** rabi zaradi blagodejnega vpliva in jo zaradi nizke cene (steklenica 10 kr.) lahko rabijo ubožci in bogatinje. 584 10 10-10

Tujci.

20. aprila.

Pri **Maliču:** Smole, Fournes, Stein, Pfeifenberger, Grünhut, Grenzer, Schimann. Pluhaček z Dunaja. — Weissler iz Brna. — Fuchs iz Predčvora. — Koppstein iz Siofoka. — Aichenwalder iz Celovca. — Kroschl iz Celja. — Fähnrich, inženir, iz Leobersdorfa. — de Rocco iz Trsta.

Pri **Slonu:** Klara Vesel, Kral, Erdheim, Schubart, Herlich, Noël, Hahn, Bienenfeld z Dunaja. — Adorjan iz Budimpešte. — Karol baron Born iz Trziča. — Schmidt iz Budimpešte. — Rieger iz Curia. — Rabas s soprogo iz Višnje Gore.

Pri **Južnem kolodvoru:** Legat, c. in kr. dvorni kapelan, iz Lápice. — Dolenz iz Vipave. — Kušan iz Novega Mesta. — Karaly iz Kranja.

Pri **bavarskem dvoru:** Detela iz Doba. — Ronner iz Trsta. — Lackner iz Prusije.]

Pri **avstrijskem čaru:** Ivan Dekleva, poštar, iz Vrema.

Umrli so:

20. aprila. Viktor Kusold, posestnikov sin, 9 dni, Cesta na loko 4, Trismus. — Mihelj Japel, gostačev sin, 7 mes., Črna vas 3, škrlatica pri davici. — Pavl Sterk, pešec, 25 let, Pred Kosarno 4, se je vstrelil.

Št. 8064.

Razglas.

Občinski svet ljubljanski je dovolil tudi za letos 300 glđ. v ta namen, da mestni magistrat pošlje primerno število ubožnih škrofuloznih otrok v morske kopelji v Gradeži.

Magistrat to oznanja s pristavkom, da je prošnje za občinske podpore v omenjeno svrho izročati mu do 5. maja letos in v njih posebno naznaniti, ali bode bolnega otroka spremljal kdo domačih sam do Gorice, ali ga bode treba tja poslati z najetim spremstvom.

Ozirati se bode magistratu pri podelitvi podpor v prvi vrsti na otroke, kateri imajo v Ljubljani domovinsko pravico.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 12. aprila 1894.

Vizitnice

priporoča

Katol. Tiskarna.

239 3-2

Dobro se izplačljivi papir za nalaganje.

6%no
bolgarsko
drža no
hipotekarno
posojilo.

V zlatu obrestljivo in povračljivo.
Hipotekarno zagotovljeno s prvo hipoteko na železnici Rušuk-Varna in Kaspičan-Soŕja-Kistendil in na pristanišča Burgas in Varno.

Se more podražiti, ker te obligacije 8 odstotkov pod zlatim pari-kurzom in je torej pričakvati da se jim poviša kurz, posebno ker veliko dohodkov donasajo.

Popolno davka in pristojbin je prosto za sedaj in za vso prihodnost.

Donaša po sedanjem kurzu okolu 6%, odstotka.

Po dnevnem kurzu dobi se pri 58 40-12

menjarnični delniški družbi „Mercur“, Dunaj, Wollzeile 10.

Dunajska borza.

Dne 23. aprila.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 glđ. 40 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 . 30
Zlata renta 4%, davka prosta	119 . 60
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	97 . 75
Akcije avstro-ogerske banke, 600 glđ.	1005 . —
Kreditne akcije, 160 glđ.	352 . 75
London, 10 funtov stri.	124 . 90
Napoleonor (20 fr.)	9 . 93
Cesarski cekini	5 . 89
Nemških mark 100	61 . 15

Dne 21. aprila.

Ogerska zlata renta 4%	118 glđ. 50 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	95 . 10
4% državne srečke l. 1854., 250 glđ.	147 . 50
5% državne srečke l. 1860., 100 glđ.	158 . —
Državne srečke l. 1864., 100 glđ.	197 . 25
Zastavna pisma avstr. oser. zem. kred. banke 4%	98 . 50
4% kranjsko deželno posojilo	97 . 60
Kreditne srečke, 100 glđ.	199 . 25
St. Genois srečke, 40 glđ.	70 . 50

4% srečke dunajske parobrodne družbe	142 glđ. 75 kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 glđ.	18 . 70
Rudolfove srečke, 10 glđ.	22 . 25
Salmove srečke, 40 glđ.	74 . 50
Waldsteinove srečke, 20 glđ.	49 . —
Ljubljanske srečke	23 . 25
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glđ.	150 . 50
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2997	50 .
Akcije južne železnice, 200 glđ. sr.	106 . 25
Papirnih rubeljev 100	133 . 75

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri trefbanjih, pri izrebanju najmanjše dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.